

Izr. prof. dr. VENCESLAV PETER KAPUS – VENE (1946–2019)

»Če sem videl dlje, je to zato, ker sem stal na ramenih Velikanov.«

(Isaac Newton)

Življenje dr. Kapusa – za vse plavalne delavce Veneta – je bilo tesno povezano s tremi stebri v njegovem življenju. Stalni, najmočnejši steber mu je predstavljala njegova družina z ženo Ido, ki mu je vselej stala ob strani, in sinovoma Nejcju ter Mateju. Vsi skupaj so bili predani plavanju in vodi. Sinova sta bila oba aktivna plavalca, Nejc pa je danes tudi med tistimi, ki na Fakulteti za šport nadaljujemo njegovo "plavalno" pot.

Druga dva stebra, znanstveno-pedagoško in strokovno delo sta bila tesno povezana z vodo. *Voda, naša prijateljica* je naslov zbirke knjig, ki so nastale na Fakulteti za šport pod vodstvom izr. prof. dr. Venceslava Kapusa na njegovo pobudo.

Potem ko je leta 1971 diplomiral na Visoki šoli za telesno kulturo Univerze v Ljubljani, se je na sedanji Fakulteti za šport leta 1974 tudi zaposlil kot strokovnjak za teorijo in metodiko plavanja.

Sistematično se je ukvarjal z raziskovanjem psihosomatičnega statusa plavalcev in družbene pojavnosti plavanja, opravil leta 1982 prvi magisterij in leta 1985 doktorat s področja tekmovalnega plavanja v Sloveniji. Sredi osemdesetih let je s sodelavci Plavanje konstituiral kot univerzitetni predmet. Lahko ga štejemo kot začetnika teoretičnega in strukturnega proučevanja plavanja pri nas. Že leta 1983 je krenil tudi v smeri uporabnega raziskovanja in na vzorcih slovenskih plavalcev izdelal protokole in norme za ocenjevanje plavalne uspešnosti.

V tem času je razvil tudi računalniško podprt sistem začetnega izbora in usmerjanja otrok v športno plavanje na podlagi ekspertnega modeliranja.

Venceslav Kapus se je udeležil mnogih znanstvenih konferenc, strokovnih seminarjev in kongresov s področja plavanja v Evropi. Med mnogimi seminarji, katerih idejni vodja je bil, je zagotovo najpomembnejši *1. slovenski posvet o učenju plavanja in varnosti pred utapljanjem* iz leta 1994, ki je

predstavljal temelje razvoja učenja plavanja in varstva pred utopitvami v samostojni Sloveniji, katerega zapuščina je bogat zbornik s prispevki.

Od leta 2000 naprej je bil nosilec in avtor projekta Razvoj zagotavljanja aktivne varnosti v vodi in reševanja iz vode ter tudi na področju organizacije in razvoja doktrine

reševanja iz vode pustil za seboj neizbrisen pečat.

Poleg številnih objav na znanstvenih in strokovnih konferencah ter revijah, avtorstva številnih učbenikov in ostalih študijskih gradiv, je bil tudi mentor mnogim diplomskim in podiplomskim študentom na njihovi akademski poti. Vsi študenti se

ga bomo spominjali tudi kot velikega človeka, saj je bil zmeraj pripravljen pomagati in dajati nasvete pri njihovi in naši karierni poti. Bil je profesor, dosleden pedagog, ki nam je in bo ostal vzor.

Predaval je tudi na tujih univerzah v Belorusiji, Bratislavi in na Hrvaškem.

Plavanje je bilo Venetovo življenje, predajal se mu je s srcem in strastjo, ki je bila lastna le njemu. Bil je trener, učitelj trenerjev, njihov mentor, animator in vzornik. Bil je predsednik Strokovnega sveta Plavalne zveze Slovenije. V tej funkciji je skrbel za razvoj plavalne stroke, bil je iniciator meritev plavalcev na Inštitutu za šport, ki ga je nekaj let tudi vodil. Kot trener je svoje bogato znanje prenašal na številne rodove mladih plavalcev. Skupaj z njimi je bil udeleženec na več evropskih in svetovnih plavalnih prvenstvih, univerziadi, sredozemskih igrah ter balkanskih prvenstvih.

Vene je bil vizionar, zmeraj odprt za nove ideje, ki je spodbujal vse nas, da skupaj z njim razvijamo druge vodne dejavnosti, kot so vadba dojenčkov in malčkov v vodi, vadba nosečnic v vodi, vodna aerobika, potapljanje, podvodni hokej, umetnostno plavanje, vodna košarka, mali vaterpolo, vadba v vodi za seniorje, vse v skladu z doktrino, ki jo je vseskozi zasledoval in poimenoval: Plavanje in vodne aktivnosti od 0 do 100 let.

Del njegovega vizionarstva je viden v plavalnem bazenu na FŠ. Tega dela se je lotil s posebno vnemo in nepopustljivostjo, brez katere tega bazena ne bi bilo. V letih od 1989 do 1996 je bil najprej glavni pobudnik in gonilna sila, nato pa koordinator gradnje in avtor tehnologije ter funkcionalnosti novega Univerzitetnega plavalnega centra. Zasluge za odprtje bazena oktobra 1997, s katerim so Fakulteta za šport, Ljubljana in slovensko plavanje nasploh pridobili ogromno, gredo v največji meri prav njemu, za kar je leta 2018 prejel dekanovo priznanje za zasluge.

Ko se poslavljamo od mentorja, prijatelja, velikega človeka, ostane za njim velika praznina, ki pa je izpolnjena s spomini, njegovo bogato strokovno in znanstveno literaturo, ki nam jo je zapustil, številnimi generacijami študentov na Fakulteti za šport, ki jih je navduševal za plavanje in vodne aktivnosti, ter strokovnimi kadri, ki jim je nesebično delil svoje bogato znanje o plavanju in vsemi aktivnostmi, povezanimi z njim. Na nas, njegovih naslednikih, je težka naloga, da nadaljujemo po njegovi

mnogokrat vizionarski in zaradi tega včasih tudi težki poti, kjer pa se je pokazalo, da je zmeraj razmišljal korak naprej v prihodnost in s tem pripomogel, da se danes širom Slovenije izvajajo številni programi v vodi za vse prebivalce Slovenije, ki jih brez Veneta ne bi bilo.

Zato dragi Vene, poslovil si se fizično od nas, ostal pa boš zmeraj z nami in našimi nasledniki s svojimi deli in dejanji, zaradi katerih naš pogled seže dlje.

Boro Štrumbelj